

QVÆSTIO MEDICA

CARDINALITIIS DISPVATIONIBVS MANE DISCVTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORVM DIE IOVIS IV. MARTII

M. ROBERTO TVLOVE S. R. Doctore Medico, Moderatore.

An Asthmatis Insula Cautum Rubrorum?

775

GALOR animalium natiuus (ab insito plantarum distinctus) in corde regnans, ad sui conseruationem inspiratione & expiratione, actionibus merè animalibus, sine quibus vita ne momento consistere potest, continuo indiget. Vt cibus in ventriculo, sic attractus inspiratione aer in pulmonibus concoquitur, ibique excrementa sua deponens, ni per diaphoresim in halitus soluantur, aut per tussim reiciantur; pulmonum bronchii firmiter adhaerunt, & noua prole singulis diebus aucta spiritus vias intercipiunt, tandemque asthma producant: sanguis etiam ipse pulmonum nutritioni destinatus, ni purus & omnibus sordibus repurgatus, non parum ad eius generationem confert. Cerebrum frigidum humidum, pituitosis excrementis plus æquo grauatum, in partes inferiores & debiliores sese exonerat, si ventriculum inundent *acridas*, lienterias (quibus superuenire ructum acidum bonum est) pariunt, si asperam arteriam raucedines, in senibus nullâ arte curabiles, si pulmonis substantiam, peripneumonias, pleuritidis nequaquâ æmulas, si eiusdem bronchia, dispnceas, asthmata, orthopnceas.

EST asthma densa & difficilis sine febre spiratio; his se prodit signis: frequens dilatatione, nocturnis & periodicis exacerbationibus, sensu grauitatis ad pectus & spinam propagato, immoderata siti (quam frustra frigida oppugnare tentabis) tussi arida & sicca, alto & suspitioso anhelitu, pulsus inæqualitate maxima (certissimum crudi tuberculi signum) litreptu, stertore & sibilo, quibus vt plurimum mors breui succedit. Is affectus rarus, plus habet periculi quàm doloris; hunc adolescentia quamuis morborum omnium feracissima, rariùs; funestius tamen experitur: mulieribus, pueris & senibus (quos saepe in tumultum præcipitat) familiaris est. Huic si superueniat febris, & in pueris spinæ *ulcerans* res ægri conclamata sunt. Non priùs hunc affectum ægrè curabilem solus, quàm humorem superfluum exsiccaueris, crassum & viscidum deterferis, incideris & attenuaueris.

IN hoc vt & alio quouis contra naturam affectu exquisitam victus rationem diligenter obserua; admisso aëre moderatè calido, sicco & sereno, frigidi, turbidi, nebulosi vitetur exitiosus impetus; imperetur frugalis vita, an omnimoda cibi solidi abstinentia. Quid-ni. Liberalior potus crassos & viscidos humores commodè humectabit. Vinum nulli ætati nisi puerili inimicum, nulli temperamento, nequidem bilioso; si febribus quibuscumque tanquam fatalis hostis aduerfetur, asthmatis & ijs quibus crassus humor per vniuersum corpus redundat, tutissimum est remedium. Vitatus potentioribus quæ caput tentant, & præterea, ea vlturpabis, quæ benigno calore & substantiæ tenuitate facillè penetrant & incidunt. Declinantur motus vehementiores, procul valeant animi perurbationes quæ aucto calore maiorem respirandi necessitatem inducunt.

VONIAM hic affectus per periodos recurrit, caue ne eandem curandi rationem perpetuo tentes, in exacerbationibus nullus locus esto catharticis. Celebretur ad reuulsionem è cubito phlebotomia, suppressis mensibus aut hæmorrhoidibus è poplite, cucurbitulis umbis & omoplati affigantur; acrioribus enematis sed avarâ manu sapiùs aluum sollicitabis: sedato paroxysmo, non priùs, erethinis ex brassicæ rubræ succo mali fontè exhaustis, ptoicis, sacculis fœcis capiti impositis. Impactum in pulmonibus humorem viscosum, rubrorum caulium iusculo incides, attenuabis, dehinc eodem per aluum deduces. Acriora siue medicamenta arteriaca dicta: hæc enim tenui & aquosa parte euaporata crassiorem in grandinosam molem indurant. Vt alimenta totâ substantiæ familiaritate naturæ nostræ amittunt, sic medicamenta ad venenorum naturam fermè accedentia, eandem & alterant & destruant. Foelix qui eorum vires non cogitur experiri, quique conuenienti victus ratione morbum impetus ferocissimos eludit.

NATVRA tamen iucundissima & tutissima morborum solatia nobis vbique præparat, benigna nempe medicamenta, quæ alimentorum præstantissimas vires æmulantia, nunc manifestis, nunc occultis qualitatibus tuto, citò, & inopè, morbis etiam peritacrioribus sine vilo partium principû dispendio opitulantur. Eiusmodi est brassica quæ & in sanorum voluptatem & ægrorum remediû transit. Quis insignes caulium non mirabitur vires, eorum sola capiti circumposita impendentem ebrietatem arcent, factam persanant: expressi eorum succus vino medicatus viperarum moribus succurrit; cum aceto & fœnigreci farina, articulorum doloribus; crudus & per se sumptus viciatam raucedine vocem in priorem statum reducit, vlcera maligna, induratos tumores discutit, & cum temperamento sortiti fuerint causæ rubri, in tenui materia moderatè calidum & siccum; viscosos humores pulmonum bronchii contentos, sine insigni acrimonia exsiccant, incidunt, detergunt, attenuant; ætenuatos per aluum excernunt, & spiritus vias obstructione liberant: tandemque fugato hoste spirandi facilitatem restitunt.

Ergo Asthmatis Insula Cautum Rubrorum.

221

G.P.
1697

Proponebat Luteriæ CLAVDIVS GERMAIN Parisinus, A. R. S. H. M. D. C. XXXII.